TOKAT & CO
AVUKATLIK BÜROSU

MAKALE · SPOR HUKUKU

Senegal'in Unvan Savaşı, AFCON 2025 Kararı ve CAS Sürecine Hukuki Bir Bakış

Av. Can Tokat · Nisan 2026 · tokatco.com/makaleler/senegal-afcon-2025-cas

Giriş

Afrika Futbol Konfederasyonu (CAF) tarafından düzenlenen Afrika Uluslar Kupası (AFCON)'nın en sonuncusu olan 2025 turnuvası, final maçı ile hem sportif müsabakalar hem de turnuva sonuçlarının hukuki anlamda bir konfederasyonun disiplin uygulaması sonucunda gündemde yerini aldı.

CAF'ın yetkili organlarınca yürütülen disiplin yargılamaları sonucunda 2025 Afrika Uluslar Kupası'nda müsabakalar sonucunda şampiyon olan Senegal Erkek Milli Futbol Takımı'nın şampiyonluk unvanı elinden alınarak final müsabakasını oynadığı Fas Erkek Milli Futbol Takımı şampiyon ilan edildi.

Disiplin yargılamasına konu vakıaya kısaca değinmek gerekir ise; 18 Ocak 2026 tarihinde Senegal ile Fas arasında gerçekleştirilen final müsabakası sırasında hakem Fas takımı lehine bir penaltı kararı verdi. Bu karar Senegal takımı oyuncuları tarafından haksız olduğu gerekçesiyle toplu bir şekilde protesto edildi ve Senegal takımının tamamı sahadan çekildi. Senegal takımı yaklaşık olarak 10-15 dakikalık bir süreç boyunca bu protestolarına devam etseler de sonunda sahaya dönerek müsabakaya devam etme kararı aldılar.

Müsabakanın devam etmesi sonrasında uzatma sürelerinde Senegal takımı attığı golle öne geçti ve maç galibiyetleriyle sonuçlandı. Böylece turnuva sonunda Senegal şampiyon olarak sahadan ayrıldı. Şampiyonluğun müsabaka sonucunda ilan edilmesini takip eden süreç sonunda CAF'ın disiplin incelemesinden sorumlu organları disiplin yargılamaları sonucunda Senegal takımının hükmen mağlup olduğuna karar vererek şampiyonluğu finali oynayan diğer takım olan Fas'a geçmesi yönünde karar verdi. Yakın zamanda Spor Tahkim Mahkemesi'nin (CAS) onaylaması üzerine Senegal Futbol Federasyonu'nun süreci CAS yargılamasına taşıdığı da resmi olarak öğrenildi.

CAF Disiplin Yargılamasının Hukuki Dayanakları

Spor müsabakaları kapsamında yapılan hukuki yargılamalar "***lex sportiva ilkesi***" gereği ulusal yargı organlarından bağımsız bir yargılamanın bulunması gerektiği görüşünü savunmaktadır. Bunun temel sebebi spor müsabakaları kapsamında gerçekleşecek hukuki süreçlerin hızlı bir şekilde tamamlanmasının gerekmesi yanında aynı spor dalı kapsamında uluslararası bir yeknesaklık sağlanmasında yatmaktadır. Bu nedenle de ulusal kanunlardan ve yargı mercilerinden bağımsız bir şekilde her spor dalı bakımından spor kulüplerinin taraf olduğu uyuşmazlıklar, o spor kulübünün bağlı olduğu ulusal federasyonların ve o federasyonların bağlı oldukları uluslararası federasyonların içerisinde yer alan disiplin kurulu ve temyiz kurulu gibi organları tarafından karara bağlanmaktadır.

Federasyonların uyuşmazlıkları değerlendirerek karara bağlamakla yükümlü olan organları uyuşmazlıkları değerlendirirken federasyonunun çıkarmış olduğu talimatlara göre bir inceleme yapmalı ve talimatlarda bulunan hüküm ve cezalarla sınırlı olacak bir şekilde karar vermelidir.

Biraz önce değinmiş olduğumuz üzere spor hukuku, ulusal ve uluslararası kanun düzenlemelerinden belli oranda bağımsız bir şekilde ilerlese de bu uyuşmazlıklar bakımından yapılan incelemelerin herhangi bir kurala bağlı olmadığı anlamına gelmemektedir. Yani uyuşmazlıkların çözümü aşamasında hukuki yargılamalar bakımından kabul edilen evrensel kuralların varlığının, spor ilişkisinden doğan uyuşmazlıkların taraflarına yönelik yargılamalar için de geçerli olduğunu kabul etmek gerekir.

Nitekim Afrika Uluslar Kupası kapsamında turnuvanın düzenleyicisi konumunda bulunan kurum Afrika Futbol Konfederasyonu (CAF) olup bu turnuva boyunca takımlar arasında çıkabilecek olası uyuşmazlıkların ilk çözüm noktası da CAF'ın bünyesinde bulunan Disiplin Kurulu ve Temyiz Kurulu'dur. Bu iki kurul ise müsabakalar ve kulüpler arasında turnuva kapsamında çıkacak uyuşmazlıklar açısından Afrika Uluslar Kupası Talimatı'nda yer alan maddelere göre bir inceleme yapmak ve karar vermekle yükümlüdür.

CAF disiplin ve temyiz kurulları Senegal ve Fas takımları arasında oynanan final maçı sonrası Fas Futbol Federasyonu'nun (FRMF) başvurusu sonrası yapmış olduğu değerlendirmede Senegal takım oyuncularının sahadan ayrılmasını ilgili talimatın 82. ve 84. maddeleri kapsamında değerlendirerek Senegal Futbol Takımı'nın hükmen mağlup olduğuna karar vermiştir.

Talimatın 82. maddesinde bir takımın müsabakadan çekilmesi durumunda uygulanacak yaptırımlar açık bir şekilde düzenlenmiştir. Maç tamamlanıp Senegal Futbol Takımı şampiyon ilan edildikten sonra FRMF öncelikli olarak Senegal Futbol Takımı'nın, Talimat'ın 82. maddesindeki ihlali gerçekleştirdiği ve bu nedenle yine aynı Talimat'ın 84. Maddesi kapsamında kendi ulusal takımlarının müsabakayı 3-0 kazanmış olması gerektiği gerekçesiyle CAF'a başvuru yapmıştır. CAF'ın ilgili kurumları, yapılan başvuruyu belirtilen maddeler kapsamında haklı bularak Senegal Futbol Takımı'nın şampiyonluk unvanını elinden almıştır.

Talimatın 82. maddesinin orijinal hâli şu şekilde kaleme alınmıştır:

> *"If, for any reason whatsoever, a team withdraws from the competition or does not report for a match, or refuses to play or leaves the ground before the regular end of the match without the authorisation of the referee, it shall be considered looser and shall be eliminated for good from the current competition. The same shall apply for the teams previously disqualified by decision of CAF."*

Anılan Talimat maddesi, lafzi yorumuyla incelendiğinde; "*bir takım hakemin izni olmadan maçın normal bitiminden önce sahayı terk etmesi durumunda müsabakayı kaybetmiş kabul edilir ve turnuvadan elenir*" şeklinde bir anlam çıktığı açıkça görülmektedir.

Nitekim uyuşmazlığı değerlendiren kurullar bu maddenin lafzi yorumundan yola çıkarak Senegalli oyuncuların 10-15 dakikalık bir süreliğine sahadan ayrılma fiillerini tamamıyla "sahayı terk etme" olarak değerlendirerek kararını bu yönde kurmuştur.

Senegal takımı her ne kadar 10-15 dakikalığına sahadan protesto etme amacıyla sahayı terk etmiş olsa da hakem tarafından müsabaka bitirilmeden takım oyuncuları sahaya geri dönmüş ve müsabakayı tamamlamışlardır.

Senegal Takımı Açısından Olayın Değerlendirilmesi

Senegal takımı hakem tarafından verilen penaltı kararının taraflı ve hatalı olduğu gerekçesiyle protesto amaçlı olarak sahayı bir süreliğine terk etmiştir. Ancak belirtmiş olduğumuz gibi hakem tarafından müsabakanın sonlandırılması ya da tatil edilmesi gibi bir karar verilmeden önce sahaya geri dönerek müsabakayı tamamlamıştır.

Talimat'ın 82. maddesi kapsamında dar bir yorum yapıldığında Senegal takımı tarafından gerçekleştirilen fiil, sahayı terk etme gibi değerlendirilse de esas itibarıyla takım sahaya dönerek müsabakayı tamamlamıştır. Talimat maddesi detaylı bir şekilde incelendiğinde bir takım hakemin rızası dışında müsabakanın normal bitişinden önce sahayı terk ederse müsabakayı kaybetmiş ve turnuvadan elenmiş kabul edilir demektedir. Ancak Senegal ve Fas milli takımları arasındaki final müsabakası incelendiğinde Senegal futbolcuları bir süreliğine sahayı terk etse dahi müsabaka normal bir bitişle sonuçlanmıştır. Bu durumda Talimat maddesinin çok dar bir lafzi yorumla incelendiği ve amaçsal yorumun ortadan kalktığı sonucuna ulaşılabilmesi mümkündür.

Söz konusu müsabaka kapsamında Senegal takımının sahayı terk ettiğini söylemek maçın sonuçlanma şekli göz önünde bulundurulduğunda kanaatimizce çok katı bir değerlendirme olacaktır.

CAS Aşamasında Olası Tartışma Noktaları

Bilindiği üzere CAS spor müsabakaları kapsamında uyuşmazlığın tarafları arasında uluslararası bir durum bulunduğu hâllerde son başvuru merciidir. Bu uyuşmazlık açısından taraflar arasında uluslararası bir durum olduğu bir tartışma konusu olmadığından FSF'in uyuşmazlığı CAS'a taşıması yasal bir zemine dayanmaktadır.

İçerisinde bulunduğumuz süreçte CAS sürecinin daha yeni başladığı göz önünde bulundurulduğunda tarafların başvuru ve savunma süreçlerinde hangi konular üzerine değineceği belirsiz olsa da uyuşmazlığın niteliği göz önünde bulundurulduğunda belli başlı konuların tartışma konusu olacağı aşikardır.

Talimat Maddesinin Hatalı Yorumlanması

CAF disiplin ve temyiz kurulları tarafından verilen kararlar temel itibarıyla Afrika Uluslar Kupası Talimatı'nda yer alan maddeler üzerinden yapılan bir değerlendirmenin ürünleri mahiyetindedir. Bu nedenle esasen en temel tartışma konusunun, kararın dayanağı olan 82. maddenin doğru yorumlanıp yorumlanmadığı konusu üzerinde toplanacağı konusunda bir şüphe yoktur.

İster temel hukuk kuralları olsun ister lex sportiva kapsamında spor müsabakaları yönünden düzenlenen talimatlar olsun maddelerin doğru şekilde uygulanması bir zorunluluktur. Bu nedenle en temel iddia Talimat maddesinin değerlendirilmesinin doğru bir şekilde yapılıp yapılmadığı noktasında olacaktır.

Verilen Kararın Ölçülülük İlkesine Aykırı Olması

Söz konusu uyuşmazlık yönünden değerlendirilmesi gereken bir diğer tartışma konusu ise CAF tarafından verilen kararın ölçülülük ilkesine uygun olup olmadığı noktasındadır. Zira yazımızın başında da belirtmiş olduğumuz gibi spor hukukunun kendine özgü düzenlemeleri nedeniyle ulusal ve uluslararası hukuk düzeninden ayrı bir yapısı olsa dahi evrensel temel hukuk ilkelerinden ayrı düşünülmesi mümkün değildir.

Ölçülülük ilkesi ise en önemli ve temel hukuk ilkelerinden biri olarak birçok uyuşmazlıkta karşımıza çıkmaktadır.

Her ne kadar Senegal takımı 10-15 dakikalığına sahadan protesto amaçlı ayrılmış olsa da bu eylemleri maçın tamamen iptal edilmesi veya ertelenmesi gibi bir sonucun doğmasına neden olmamıştır. Senegal oyuncuları sürenin sonunda hakem tarafından müsabakanın akıbetiyle ilgili herhangi bir karar vermeden önce sahaya geri dönmüşlerdir. Müsabaka ise Senegal oyuncularının sahaya dönmesiyle normal seyrinde devam ederek sonuçlanmıştır.

Müsabakanın nihayetinde kaldığı yerden devam ettiği ve hakemin son bitiş düdüğüyle müsabakanın olağan süresi içerisinde sona erdiği göz önünde bulundurulduğunda CAF tarafından verilen ve Senegal takımının hükmen mağlup edilmesi ve şampiyonluk unvanının elinden alınması şeklinde ortaya çıkan kararın, ölçülülük ilkesine uygunluk kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Field of Play Doctrine

Spor müsabakaları ve spor hukuku kapsamında göz önünde bulundurulması gereken bir diğer kural "***field of play doctrine***" olarak kabul edilen doktrindir. Bu doktrin ile esas olarak amaçlanan hakemin yetki alanının korunması ve daha sonradan idari veya disiplin mercileri tarafından bu kararın değiştirilemeyecek olmasıdır. "***Field of play doctrine***" dört farklı şekilde karşımıza çıkabilse de temel anlamıyla hakemin tek başına veya heyetiyle beraber yaptığı inceleme sonucunda müsabaka devam ederken vermiş olduğu bir kararın daha sonradan bir idari veya disiplin mercii tarafından değiştirilememesidir[1].

"***Field of play doctrine***" kavram olarak spor yargılamalarında karşımıza sıkça çıkan iddia veya savunmalardan biridir. Özellikle bir hakemin müsabakanın gidişatı kapsamında vermiş olduğu karar neticesinde bir takımın turnuvada ilerlemesi, şampiyon olması yönünden sonucu etkilediği durumlarda sıkça karşımıza çıkan bir argümandır[2].

Nitekim birçok CAS yargılamasında da "***field of play doctrine***" bir iddia veya savunma olarak kullanılmış olup CAS'ın değerlendirmesinde de olayın özüne göre farklı sonuçlara ulaşılmıştır[3].

Senegal ve Fas arasındaki müsabaka yazımızda daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi Senegal takım oyuncularının protesto amaçlı sahadan ayrılıp soyunma odasına gitmesiyle durmuş ama sonrasında tekrardan hakem düdüğüyle müsabaka devam etmiştir. Müsabaka uzatmalar sonucunda hakemin son düdüğüyle normal seyrinde sona ermiş ve Senegal takımı şampiyon ilan edilmiştir. Bu haliyle göz önünde bulundurulduğunda hakem kararı müsabakayı devam ettirmek yönünde olmuşken sonrasında şampiyonluk unvanı, disiplin kurulu kararıyla el değiştirmiştir.

Bu aşamada henüz Senegal tarafının CAS başvurusunda ileri sürdüğü iddiaların içeriği belli olmasa da kanaatimizce müsabakanın gidişatı ve sonrasında yaşananlar göz önünde bulundurulduğunda "field of play doctrine", bir iddia olarak ileri sürülmeye son derece müsaittir.

Sonuç ve Değerlendirme

Görülebileceği gibi Senegal takımının müsabaka içerisinde elde ettiği galibiyetle kazandığı şampiyonluk unvanı müsabaka dışı idari kararlar sonucunda iptal edilmiş olması spor hukuku kapsamında son derece mühim noktalara temas etmektedir.

Henüz yargılamanın bulunduğu aşama göz önünde bulundurulduğunda CAS hakemleri önünde hangi konuların gündeme geleceği veya tarafların iddia ve savunmalarının hangi yönde olacağı belirsiz olsa da verilecek kararın spor hukuku yönünden önemli olacağı ortadadır.

Bu nedenle Senegal Futbol Federasyonu ile CAF arasında yaşanan bu uyuşmazlığın sonucu idari organların müsabaka sonucuna etki yetkisinin sınırlarının netleşmesi yönünden önemli bir karar olacağı gibi sporcular tarafından hakemlere karşı yapılan saha içi protesto niteliğindeki eylemlerin sınırlarının belirlenmesi yönünden de etkili olacaktır.

Dipnotlar

1. Vieweg Klaus, 'Sports Rules and 'field of Play'decisions-Can the Fairness Principle Be Applied' books.google.com

2. O'Leary Leanne, 'Jurisprudence of the CAS Ad Hoc Division: Themes from Paris 2024' [2025] The international sports law journal link.springer.com
3. UAE Equestrian and Racing Federation & Ismail Mohd v. Federation Equestre Internationale (CAS 2022/A/9018), award of 15 March 2023; Hockey Club Kyiv Capitals v. Ice Hockey Federation of Ukraine (CAS 2024/A/10449), award of 20 February 2025

Yazar: Av. Can Tokat · **Editör:** Av. Alihan Kızıltepe

© 2026 Av. Can Tokat / Tokat & Co Avukatlık Bürosu. Bu makale 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında korunmaktadır. Kaynak gösterilmek suretiyle kısa alıntı yapılabilir; makalenin tamamı veya önemli bir kısmı yazarın izni olmaksızın çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve işlenemez. Makale genel bilgilendirme amaçlıdır, hukuki görüş veya tavsiye niteliği taşımaz.